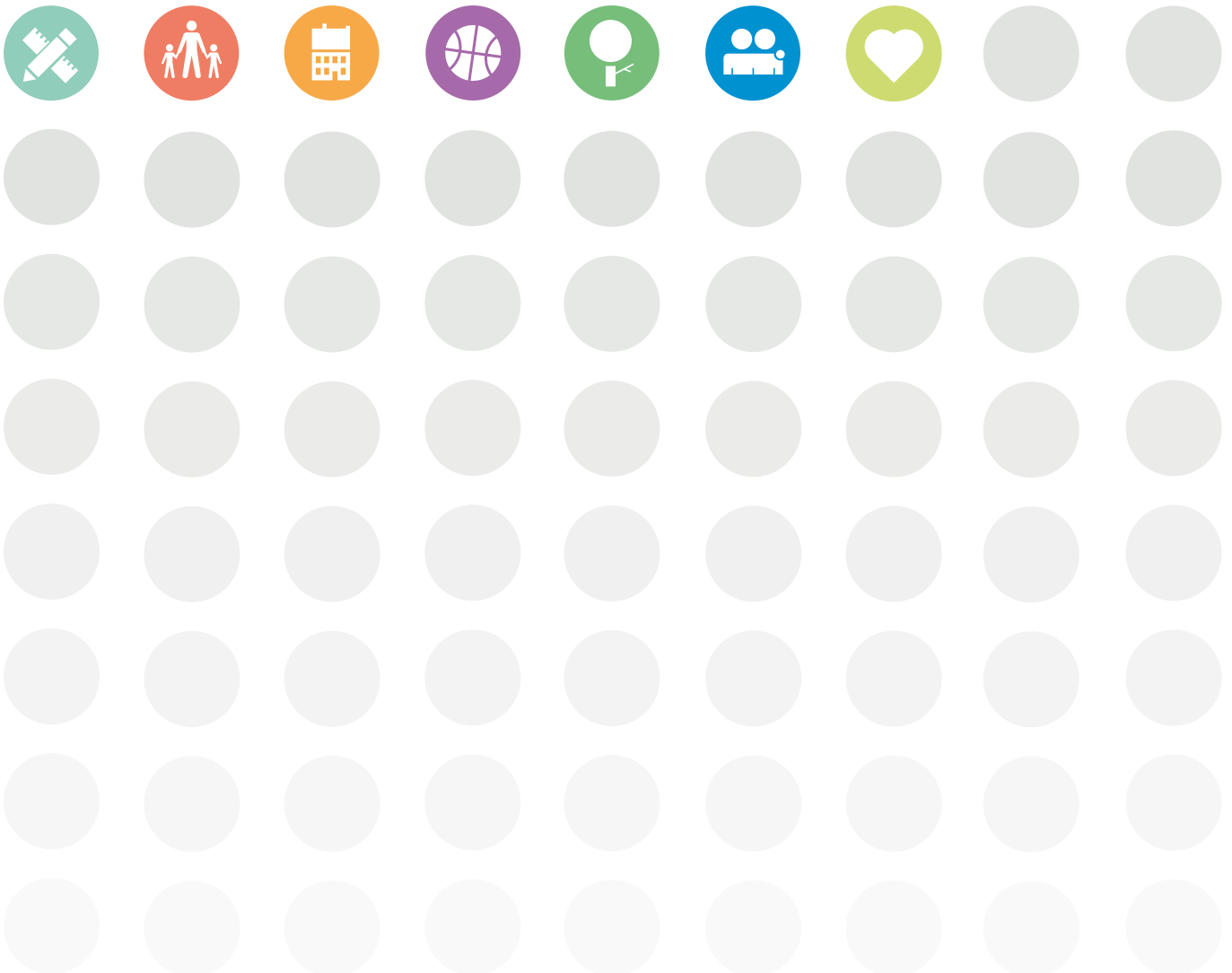

VELFÆRD TIL EN BY DER VOKSER

København vokser og rundede sidste år 600.000 indbyggere. Mange af de nye københavnere er børn, der skal passes og have uddannelse. Samtidig bliver der flere ældre københavnere, ligesom vi får flere borgere med fysiske og psykiske lidelser. Med budget 18 sikrer vi en bedre hverdag og kernevelværd til dem alle.

Alle byens skoler helhedsrenoveres

Nye og bedre skoler

Københavns folkeskoler skal være mere attraktive for de ældste børn og skal udfordre både stærke og svage elever. Med budget 18 får de ældste klasser et markant fagligt løft. Vi bygger nye skoler og renoverer byens sidste nedslidte folkeskole. Og så planlægger vi langsigtet og køber grunde til fremtidens skoler og daginstitutioner, så skolerne kan stå klar, når børnene kommer.

Moderne plejeboliger og botilbud

Der bliver flere ældre i København. Derfor er vi i fuld gang med at modernisere byens plejecentre, og med budget 18 fortsætter vi moderniseringen af vores plejeboliger, så byens ældre kan bo i værdige omgivelser. Samtidig tager vi første skridt til en gennemgående modernisering af kommunens bosteder, så også københavnere med handicap eller sindslidelser kan bo godt.

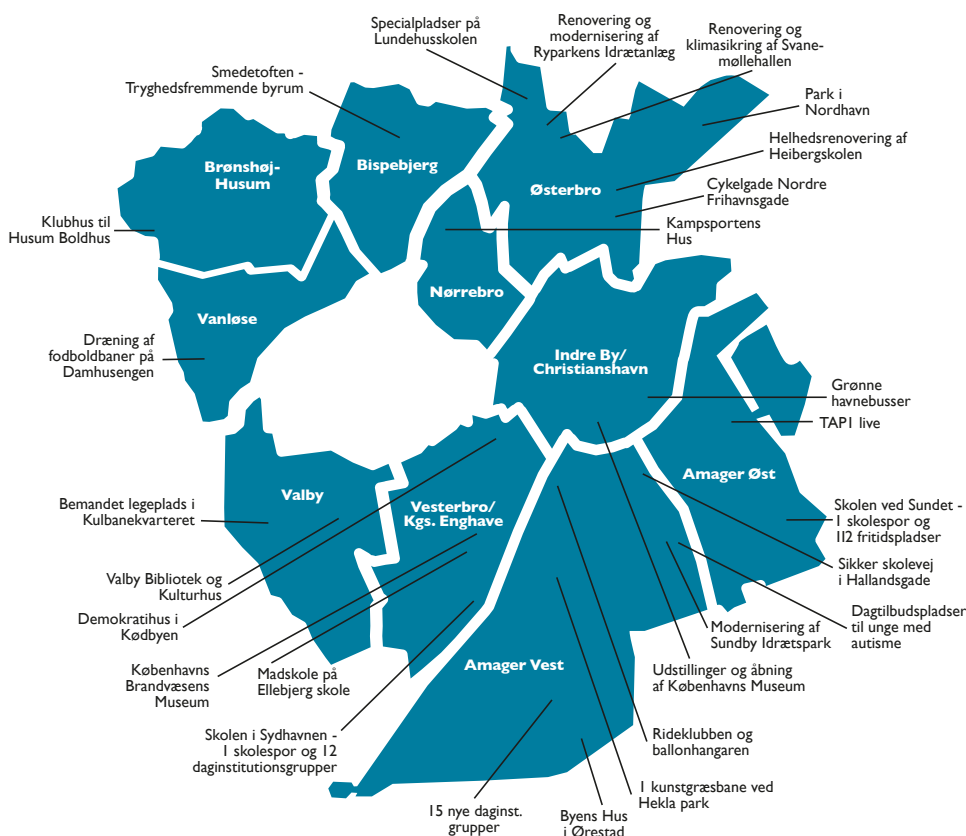
Grøn og ren by

København er en grøn by, der inspirerer i hele verden. Fremover skal København være en by med endnu renere luft og rene gader. Med budget 18 sætter vi penge af til øget rengøring af byen, grønnere busser, klimasikring og bedre forhold for cyklistere.

Mere kultur og idræt

Der er stor efterspørgsel på idrætsfaciliteter i København. Med budget 18 får fodboldpiger og -drengene endnu flere muligheder for at spille bold. Der sættes desuden penge af til et helt nyt Kampsportens Hus på Nørrebro.

KORT OVER UDVALGTE INITIATIVER I BUDGETAFTALEN 2018

Kilde: Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune

Hånd om socialt udsatte

Københavns Kommune mistede sidste år mange penge på socialområdet på grund af regeringens satspuljeforlig. Med budget 18 sætter vi bl.a. midler af til byens mest udsatte borgere. Samtidig afsættes der penge til at støtte psykisk sårbare og udsatte børn og voksne i at komme i uddannelse, i job, blive integreret og leve gode liv.

Vi investerer og effektiviserer

Befolkningsvæksten er blevet et grundvilkår for både økonomistyring og planlægning i København. Der kommer flere københavnere – og da regeringen i 2009 indførte et loft over, hvor mange midler kommunerne må bruge på service, lægger det pres på kommunens økonomi. Derfor investerer vi 89,9 mio. i smartere løsninger, så vi løbende kan sikre det samme høje velfærdsniveau til københavnere. I 2018 effektiviserer vi for 365,9 mio. kr.

Københavns folkeskoler skal være mere attraktive for de ældste elever. En skole, som Københavns teenagere elsker at stå op til - og som udfordrer både stærke og svage elever. Med budget 18 får de ældste klasser et markant fagligt løft. Samtidig når vi i mål med at helhedsrenovere den sidste nedslidte skole, så alle folkeskoler kommer i ordentlig stand.

220 mio. kr. til fagligt løft i de ældste klasser

Læringsforløb og TalentCamps

Ingen unge skal lades i stikken. Med intensive læringscamps skal der være mulighed for at hante op i skoletrætte børn, give dem gode studievaner og forbedre deres faglige niveau, så de kan blive klar til en ungdomsuddannelse. Samtidig sættes der midler af til TalentCamps til elever, der har brug for flere udfordringer.

Udskolingslinjer og overbygningsskoler

Der skal tilbydes valgfag og særlige faglige linjer, som matcher elevernes interesser i de ældste klasser. Samtidig skal der etableres flere overbygningsskoler for 7.-9. klasse. Det sikrer volumen til at kunne indføre spændende aktiviteter og et stærkt socialt fællesskab.

Udvidelse af Åben Skole

Folkeskolernes samarbejde med virksomheder og organisationer skal udvikles yderligere, så eleverne får afvekslende undervisning og mulighed for at arbejde både praktisk og teoretisk med samfundsmæssige problemstillinger. Der skal også indføres obligatorisk erhvervspraktik.

Brobygning og undervisningsforløb på erhvervsskolerne

Der skal bygges bedre bro mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne – blandt andet med flere undervisningsforløb på erhvervsskolerne. Samtidig vil København arbejde for, at projektopgaven i 9. klasse også kan være en praktisk opgave, der kan skabes med hænderne,

fx et tømrerprojekt, ligesom der skal etableres værksteder i forbindelse med projektopgaven.

Heibergskolen helhedsrenoveres

Københavns Kommune har siden 2007 afsat 4,7 mia. kr. til at helhedsrenovere 60 københavnske folkeskoler. Med budget 18 sætter vi 58,6 mio. kr. af til at renovere den sidste slidte folkeskole i København, Heibergskolen, så alle byens skoler kan komme i ordentlig stand.

Skolederuddannelse

Der afsættes midler til en skolelederuddannelse i samarbejde med Handelshøyskolen BI i Oslo og A.P. Møller Fonden.

HELHEDSRENOVERINGER AF KØBENHAVNS FOLKESKOLER FRA 2007

Færdigrenoveret

- 1 Øster Farimagsgades Skole
- 2 Sølvgades Skole
- 3 Lergravsparkens Skole
- 4 Sundbyøster Skole
- 5 Gerbrandskolen
- 6 Højdevangens Skole
- 7 Dyvekeskolen
- 8 Ellebjerg skole
- 9 Tove Ditlevsens Skole
- 10 Engskolen (specialskole)
- 11 Vigerslev Allés Skole
- 12 Valby Skole
- 13 Damhusengens Skole
- 14 Kirkebjerg Skole
- 15 Katrinedals Skole
- 16 Husum Skole
- 17 Skolen i Charlotttegården
- 18 Nørrebro Park Skole
- 19 Rådmandsgades Skole
- 20 Vibenshus Skole
- 21 Sortedamskolen
- 22 Langelinieskolen Kastelvej

Renoveringer i gang

- 22^b Langelinieskolen Holsteinsgade
- 23 Christianshavns Skole
- 24 Den Classenske Legatskole
- 25 Skolen ved Sundet
- 26 Amager Fælled Skole
- 27 Peder Lykke Skole
- 28 Oehlenschlägersgades Skole
- 29 Kirsebærhavens Skole
- 30 Lykkebo Skole
- 31 Ålholm skole
- 32 Rødkilde Skole
- 33 Brønshøj Skole
- 34 Bellahøj Skole
- 35 Grøndalsvængets Skole
- 36 Frederiksgård Skole
- 37 Kildevældsskolen
- 38 Randersgade Skole
- 39 Skolen på Strandboulevarden
- 40 Holbergskolen
- 41 Lundehusskolen
- 42 Bavnehøj Skole
- 43 Skolen på Amagerbro
- 44 Nyboder Skole

Afsat penge til renoveringer

- 45 Tingbjerg Skole
- 46 Strandvejskolen
- 47 Hanssted Skole
- 48 Guldbjerg Skole
- 49 Strandparkens skole
- 50 Tagensbo Skole
- 51 Korsager Skole
- 52 Vesterbro Ny Skole
- 53 Fensmarks skolen
- 54 Frejaskolen
- 55 Øresundskolen
- 56 Blågård Skole
- 57 Heimdalsgade Overbygningsskole
- 58 Sankt Annæ Gymnasium
- 59 Skolen i Peter Vedels Gade
- 60 Nørre Fælled Skole
- 61 Heiberg Skole

Kilde: Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune

Note: Damhusengens Skole er en sammenlægning af Vanløse Skole og Hyltebjerg Skole, hvoraf kun den ene del er færdigrenoveret.

København vokser med ca. 10.000 indbyggere om året. De mange nye københavnere skal have plads i byens vuggestuer, børnehaver, skoler og fritidstilbud. Med budget 2018 afsætter vi samlet 847,9 mio. kr. til at bygge nye skoler og daginstitutioner nu og her – samtidig med at vi køber grunde, så institutionerne kan stå klar til fremtidens børn.

Over 4.500 nye daginstitutionspladser siden 2010

Planlægning af ny skole i Ørestad Syd

Tidligere i år blev der bevilget midler til at købe en byggegrund til 4 nye skolespor i Ørestad Syd. Med budget 2018 afsættes der 14,1 mio. kr. til at planlægge skolebyggeriet.

Skoler udvides

Skolen ved Sundet og Skolen i Sydhavnen udvides begge med ét skolespor og 112 fritidspladser.

Grunde og arealer til fremtidige skoler

For at skabe plads til de mange nye københavnere er der udarbejdet en

langsigtet plan, der sikrer, at der også i fremtiden er plads til at bygge nye skoler i hele byen. På Nørrebro flytter Sundheds- og Omsorgsforvaltningens centraladministration ud af De Gamles By for at skabe plads til en ny skole. I Sydhavnen afsættes midler til at købe en grund til 3 nye skolespor med fritidspladser.

Flere specialskolepladser

Der kommer flere børn med autisme og ADHD. Med budget 2018 sætter vi midler af til at etablere 40 nye specialskolepladser på Lundehusskolen.

Samtidig undersøges mulighederne for flere specialpladser på Fensmarkskolen på Nørrebro.

Nye daginstitutioner i Ørestad Syd

I Ørestad Syd sættes der 94,4 mio. kr. af til at opføre to nye daginstitutioner med plads til hhv. 10 og 5 grupper.

Nye daginstitutionspladser i hele byen

Der er pres på daginstitutionerne i København, og allerede i 2019 er der et stort behov. Derfor afsættes der midler til 63 midlertidige daginstitutionsgupper, og til 83 permanente daginstitutionsgupper i hele byen. Endelig afsættes der midler til at langtidsplanlægge 22 nye dagtilbudsgrupper, så de står klar til fremtidens børn.

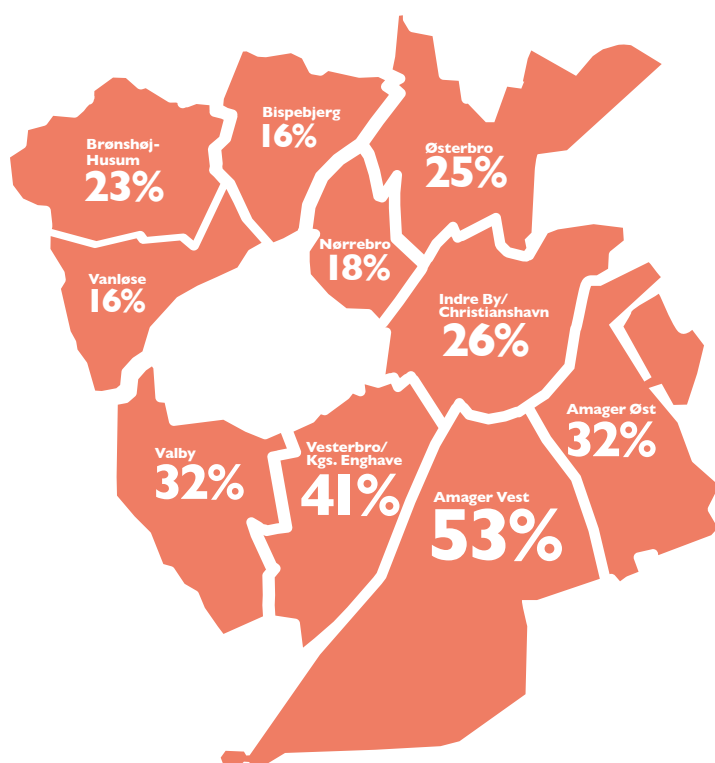
Dagtilbud til unge med autisme

Med budget 2018 oprettes yderligere otte dagtilbudspladser på Radisevej 14 til unge med autisme og andre kognitive funktionsnedsættelser.

Øvrige initiativer

- Planlægning af madskole på Ellebjerg Skole
- Bemandet legeplads i Kulbanekvarteret
- Plads til skolehave på Islands Brygge
- Trafiklegeplads på Formosavej.

STIGNING I ANTAL BØRN (0-15 ÅR) FRA 2017 TIL 2032

København oplever en stigning i antallet af ældre og københavnere med fysiske og psykiske udfordringer. Med budget 18 fortsætter vi moderniseringen af vores plejeboliger og påbegynder en gennemgribende modernisering af vores bosteder. I København skal ældre og psykisk sårbare bo i gode omgivelser.

Modernisering af 1.974 plejeboliger og botilbud

Modernisering af plejeboliger

Vi er i fuld gang med at modernisere byens plejecentre. Med budget 2018 afsættes der midler til at fortsætte moderniseringen af vores plejeboliger og bygge nye plejecentre, så der er plejeboliger til de mange ældre københavnere.

Styrket pleje for yngre borgere

Antallet af yngre københavnere med demens er stigende. Med budget 2018 afsætter vi 2,5 mio. kr. til at udvide plejeafdelingen for yngre demensramte borgere med yderligere 10 boliger.

Nyt Center for diabetes

Med budget 2018 sætter vi 1,7 mio. kr. af til planlægningen af et nyt center, som kan imødekomme det stigende antal borgere med diabetes.

Bedre forhold for ældre og gangbesværede

Der afsættes 4,7 mio. kr. til at fjerne barrierer og udjævne belægningen for trafikanter med nedsat syn, kørestolsbrugere og gangbesværede ved Voldgaderuten og Sjællandsgade.

Støtte til handicapområdet

I budget 2018 afsættes der 141,2 mio. kr. til støtte til københavnere med handicap, herunder midler til pladser på døgninstitutioner, botilbud og hjælpemidler.

Modernisering af botilbud

Med budget 2018 afsættes der 113,2 mio. kr. til en moderniseringsplan på socialområdet, herunder 105,3 mio. kr. til modernisering af kommunens botilbud Stupperupgård og renovering af botilbudet Granvej. Samtidig sættes der penge af til specialisering af 20 pladser til unge med komplekse psykiske lidelser.

Specialiseret rehabilitering

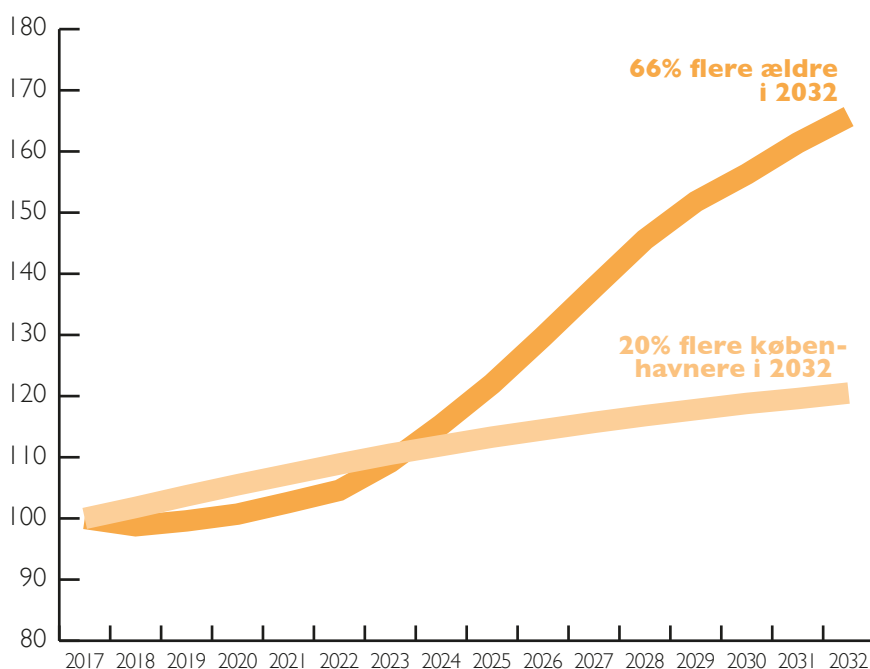
Med budget 2018 afsættes der 146,4 mio. kr. til rehabilitering på et højt specialiseret niveau, således at borgere med erhvervet hjerneskade kan få det specialiserede forløb og støtte, som de har behov for.

Øvrige initiativer

- Flere pædagoger og sygeplejersker på tre social-psykiatriske botilbud
- Øget støtte til borgere med komplekse psykiske lidelser
- Nye psykiatriske pladser og etablering af en uddannelse i rehabilitering og recovery
- Styrke Københavns vikarkorps på SOSU-området.

DER BLIVER FLERE ÆLDRE I KØBENHAVN I FREMTIDEN

Index = 100

København skal også fremover have gode rammer for motion og fritidsliv og være kulturel hovedstad med events i verdensklasse. Men stadig flere aktive københavnere gør det nødvendigt med flere kultur- og idrætsfaciliteter. Med budget 2018 afsætter vi 41 mio. kr. til bedre fodboldfaciliteter og 58,6 mio. kr. til et helt nyt Kampsportens Hus.

15 nye kunstgræsbaner siden 2012 – 6 flere på vej

Forbedring af byens kultur- og idrætsfaciliteter

Københavns kultur- og idrætsfaciliteter slides løbende. Med budget 2018 afsætter vi midler til at renovere og forbedre Københavns Hovedbibliotek, Bellahøj Friluftscene og Ryparkens Idrætsanlæg.

Kampsportens Hus

Kampsporten i København skal have et nyt samlingssted, som kan være et attraktivt fritidstilbud for børn og unge.

Med budget 2018 afsætter vi 58,6 mio. kr. til Kampsportens Hus, som skal ligge på Skodagrunden i Nordvestkvarteret, tæt ved Nørrebro Station og den kommende metro. Kampsportens hus vil sætte fokus på det mangfoldige fællesskab og et aktivt fritidsliv.

Bedre fodboldfaciliteter

Der skal være endnu bedre forhold for fodbolden, så der også bliver plads til de mange piger, som har fået lyst til at

gå i Nadims fodspor. Med budget 2018 afsætter vi 13,9 mio. kr. til en ny kunstgræsbane med belysning ved Hekla Park på Amager og et nyt klubhus til Husum Boldklub. Derudover planlægger vi en ny kunstgræsbane på Nørrebro, dræner fodboldbanerne på Damhusengen, og forbedrer lysforhold og bane i Sundby Idrætspark.

Nyt Byens Hus og Demokratihus

Med budget 2018 afsætter Københavns politikere 7 mio. kr. til et nyt beboer- og kulturhus i Ørestad, så bydelsens kultur- og foreningstilbud styrkes for de mange københavnere. Samtidig afsætter vi sætter 1,8 mio. kr. til at planlægge Demokratihuset på Vesterbro.

Øget støtte til Københavns museer

Med budget 2018 afsættes der midler til at støtte udstillingsproduktionen til Københavns Museum, samt at give pensionister gratis adgang til Københavns Museum, Thorvaldsens Museum og Nikolaj Kunsthal.

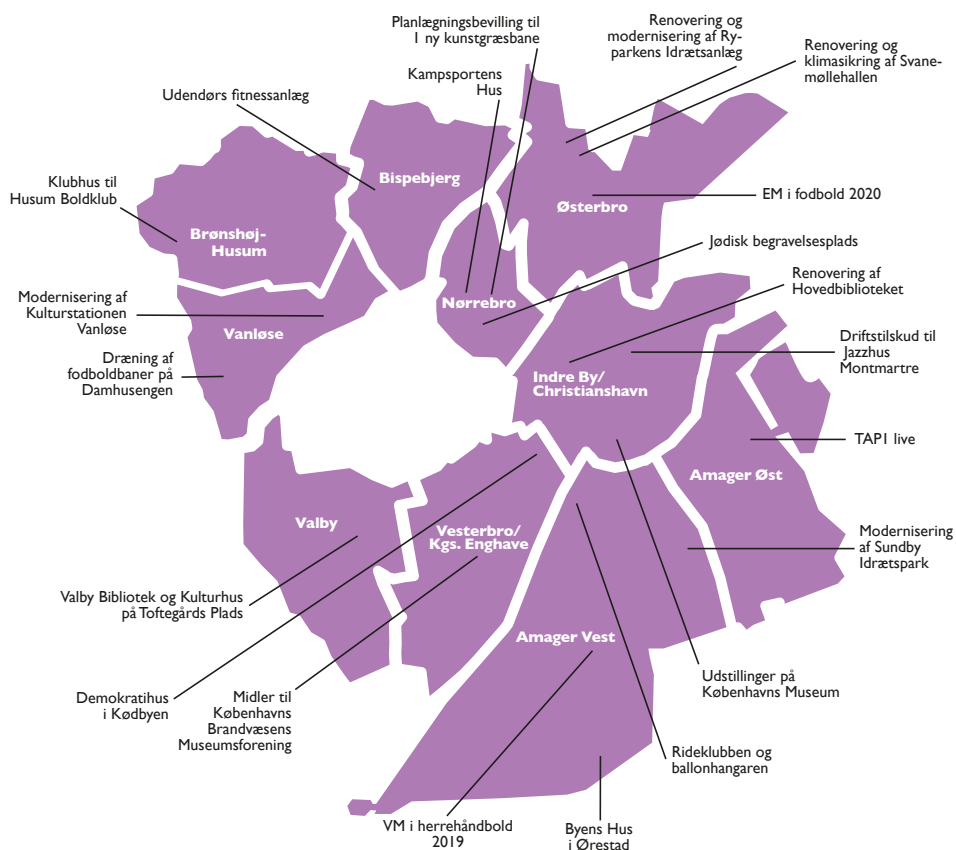
Aftenskoler og foreninger

Der sættes 36 mio. kr. af til at styrke aftenskoler og foreningslivet ved at sikre flere og bedre lokaler.

Øvrige initiativer

- Flere midler til Festivalpuljen
- Midler til Copenhagen 2021
- Støtte til EM i fodbold 2020
- Støtte til VM i håndbold 2019

KORT OVER UDVALGTE KULTUR- OG IDRÆTSINITIATIVER

Københavns grønne løsninger og cykelkultur inspirerer byer i hele verden. København skal også fremover være en af verdens bedste cykelbyer, og vi arbejder målrettet på at blive CO₂-neutral i 2025. København skal også være en renere by. Med budget 18 sætter vi penge af til endnu bedre cykelforhold, øget rengøring af byen og grønnere busser.

**2.710 ton
affald i
Københavns
gader i 2016**

Endnu bedre cykelby

Med budget 2018 gør vi København endnu mere cykelvenlig. Vi afsætter 10 mio. kr. til sikre skoleveje og 50,5 mio. kr. til at etablere en ny cykelgade på Nordre Frihavnsgade samt cykelstier på Rantzausgade og på Indiakaj samt ved Ryparken på Østerbro, så trafikikkerheden øges for Københavns cyklister. Samtidig skaber vi nye cykel-parkeringspladser rundt om i byen.

Ny grøn park i Nordhavn

Med budget 2018 afsætter vi midler til at planlægge en ny grøn park i Nordhavn.

Grønne busser

Københavns busser skal løbende udskiftes med grønne alternativer, så vi får renere luft i byen. Med budget 2018 afsætter vi 37,3 mio. til at forberede Københavns første grønne linje med elbusser på linje 2A og gøre havnebusserne grønnere.

Et renere og mindre støjende København

København skal have mindre støj og skrald i gader og parker. Derfor sætter vi 32,4 mio. kr. af til en række initiativer, som skal dæmme op for støj og skrald fra nattelivet. Samtidig afsætter vi 13,5 mio. kr. til reno-

vering af byens offentlige toiletter og øget rengøring af Københavns gader.

Flere grønne byrum

I budget 2018 afsætter vi 54,9 mio. kr. til at skabe grønne byrum til københavnere i forbindelse med tre kommende skybrudsprojekter ved Karens Minde, Fredens Park og Kulbanevej.

Ny cykelgangbro

Københavns Kommune har modtaget en cykelgangbro fra Realdania, som skal forbinde Christians Brygge og Christianshavn. Vi afsætter 8 mio. kr. til drift og vedligehold af broen, som forventes færdig i slutningen af 2018.

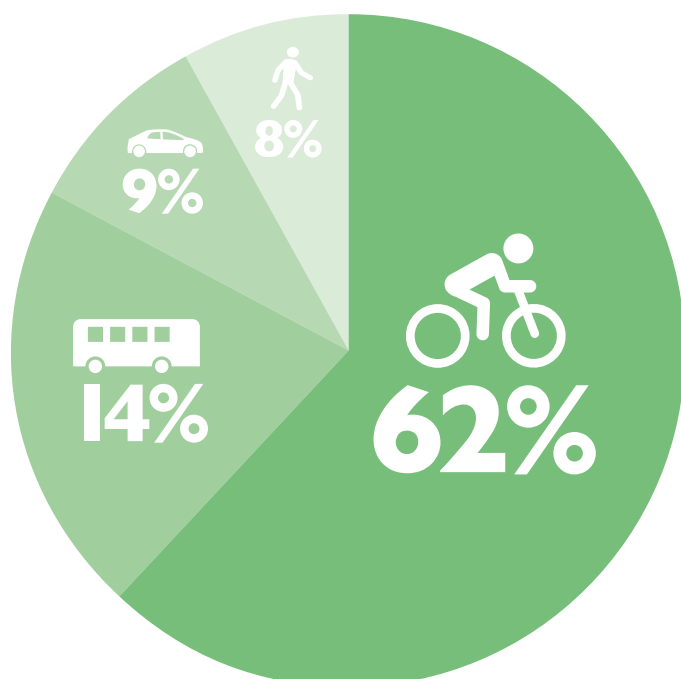
Parkeringspladser

Med Budget 2018 afsætter vi 0,8 mio. kr. til at åbne yderligere 180 parkeringspladser ved kommunale institutioner.

Øvrige initiativer

- Bedre forhold for bløde trafikanter på Nørrebro
- Videreførelse af Klima Ambassadør uddannelsen for børn
- Nyt torv i Ryparken-Lundehus
- Udvidelse af støjvagt til morgentimerne
- Partnerskabstræer.

KØBENHAVNERNES TRANSPORT TIL OG FRA ARBEJDE I KØBENHAVN

København er generelt en tryk og sikker by, og siden 2009 er utrygheden faldet. Det seneste års tid har byen dog været præget af bandekonflikt, og det har sat trygheden under pres. Med budget 18 styrker vi det forebyggende arbejde for at dæmme op for bandekriminaliteten og for generelt at styrke trygheden i København.

50% i Exit-programmet sigtes ikke for ny alvorlig kriminalitet

Flere gadeplansmedarbejdere i Københaverteamet

København har været præget af bandekonflikt, og unge i flere områder er under pres. Der afsættes 11,2 mio. kr. til flere gadeplansmedarbejdere, der kan opsoge unge, der er i risiko for at blive rekrutteret til kriminalitet og bander.

Udvidelse af åbningstider i klubber

Der afsættes 15,6 mio. kr. i 2018 til at udvide åbningstiderne i klubberne, så unge har et attraktivt alternativ til gaden om aftenen.

Tryghedsfremmende byrum

I budget 2018 sætter vi desuden 12,3 mio. kr. af til at skabe et nyt multifunktionelt og urbant torv ved Smedetoften i Bispebjerg.

Terrorsikring

København skal sikres mod terror. Der sættes 9,2 mio. kr. af til forstærket byrumsinventar, der skal beskytte områder med store menneskemængder. Initiativerne er udarbejdet i samarbejde med PET.

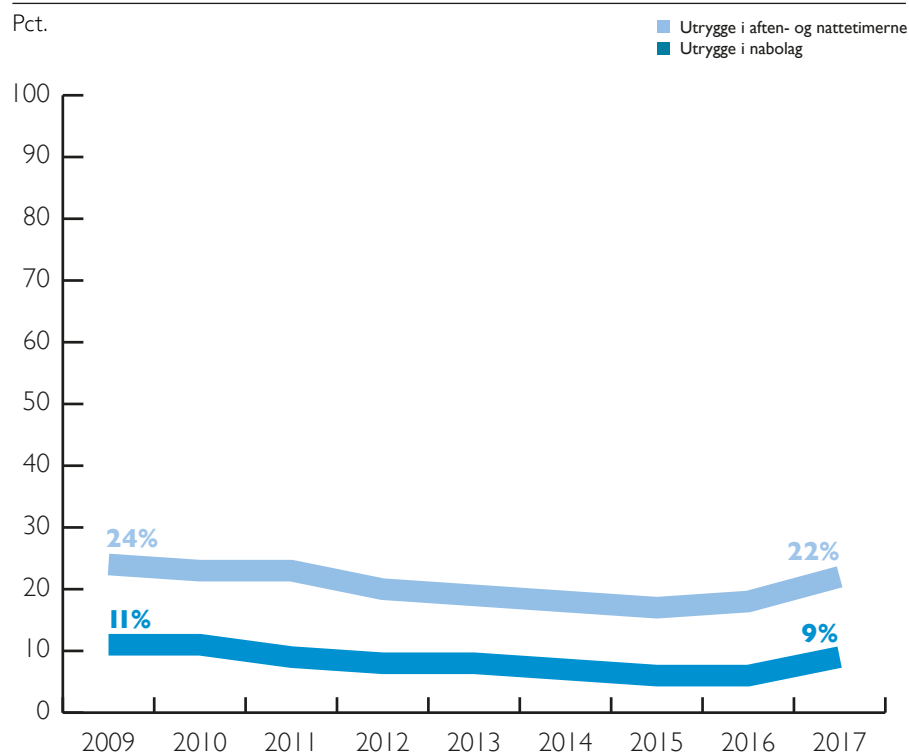
Tryghedspartnerskab i Folehaven

Folehaven har udfordringer med utryghed og kriminalitet. Der sættes 4,8 mio. kr. af til et tryghedspartnerskab sammen med det almene boligselskab 3B, Københavns Politi, SSP og Københavns Kommune.

Videreførelse af kriminalpræventive indsatser

Der sættes desuden midler af til at fortsætte Den Korte Snor, Exit KK, Sjakket, to 18+-centre på Nørrebro, tiltag for at få indsatte københavnere i job og uddannelse efter løsladelse og midler til at støtte kriminalitetstruede unge i at finde fritidsjob.

UTRYGHED I KØBENHAVN 2009-2017

Kilde: Københavns Kommunes Tryghedsindeks

Trykke biblioteker, kulturhuse og idrætsanlæg

Dårlig adfærd og hærværk har skabt utryghed på en række selvbetjente kulturinstitutioner. Der sættes 6,5 mio. kr. af til bemanning, konflikthåndtering og vagtordninger på udvalgte institutioner i alle bydele.

Exitprogram fortsættes

Københavns Kommunes Exitprogram er målrettet alvorligt kriminelle og bandemedlemmer, der ønsker at komme ud af det kriminelle miljø. Med budget 2018 sætter vi penge af til at fortsætte indsatsen.

Øvrige initiativer

- 2,3 mio. kr. til belysning i Amager Strandpark
- 0,8 mio. kr. til akutte, utrygheds-skabende hændelser.

Københavns Kommune mistede sidste år mange penge til socialområdet pga. satspuljeforliget, men byen har stadig en stor andel af landets samlede antal socialt udsatte. Med budget 2018 styrker vi indsatsen for de svageste københavnere. København skal også fremover være en mangfoldig og rummelig by, hvor alle har mulighed for at skabe sig et godt liv.

**22% af
landets
hjemløse
er køben-
havnere**

Støtte til udsatte børn og unge

Der afsættes 7,2 mio. kr. til socialrådgivere på 14 privatskoler med mange socialt udsatte. Der sættes også midler af til videreførelse af projektet All In for unge i Urbanplanen. Samtidig sætter vi 9,3 mio. kr. af til Barnets Ven, Cool Kids og Chilled, som støtter sårbare børn og unge med angst og ensomhed.

Praktikordning for udsatte borgere

Flere udsatte skal hjælpes i arbejde. Med budget 2018 afsætter vi 6,8 mio. kr. til et

nyt beskæftigelsesprojekt i Settlementet på Vesterbro for at bringe udsatte borgere i praktik og ordinær beskæftigelse.

Bedre integration gennem uddannelse og medborgerskab

Københavns Kommune har et mål om, at flere borgere med anden etnisk baggrund end dansk skal i job og uddannelse. Med budget 2018 afsætter vi 1,1 mio. kr. til et iværksætterforløb for udsatte unge i udsatte boligområdet og en integrationsindsats med fokus på inddragelse af medborgere.

Videreførelse af socialindsatser

Med budget 2018 afsætter vi penge til at videreføre en række socialpsykiatriske tilbud. Vi sætter penge af til at videreføre aktivitets- og samværstilbuddene Idrætshuset/Ungehuset CPH, Ortilia og Pinta, der mistede finansiering pga. satspuljeforliget.

Videreførelse af hjemløseindsats

Der afsættes 14 mio. kr. årligt til hjemløseindsatsen, herunder Metodistkirkens hjemløsekollektiv, en social vicevært på Toften og til en støtte- og kontaktpersonordning for hjemløse.

Fokus på job og uddannelse for indsatte

Manglen på job og uddannelse øger risikoen for tilbagefald til kriminalitet. Med budget 2018 afsætter vi 35,6 mio. kr. til at fortsætte indsatsen med at give indsatte en målrettet og koordineret beskæftigelses- eller uddannelsesplan allerede under indsættelsen - så vi nedsætter risikoen for, at de løsladte bevæger sig ud i ny kriminalitet.

Færre sager pr. medarbejder

Med budget 2018 afsætter vi 19,6 mio. kr. til et forsøg, som skal skabe lavere sagsmængder hos kommunens sagsbehandlere på jobcentrene. Det skal sikres bedre arbejdsmiljø og mere tid til de enkelte borgere.

FLERE BØRN I KØBENHAVN LEVER I FATTIGDOM END I RESTEN AF LANDET

